

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Insetati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji insetati petič vrst a Din 4.—, Popust po dogovoru, insetati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po odgovoru češkoslovaške na madžarsko noto:

Delna mobilizacija Madžarske

Madžarska hoče v sporazumu s Poljsko za vsako ceno izsiliti izpolnitev svojih zahtev — Ponoči je bilo pozvanih pod orožje nadaljnjih pet letnikov rezervistov — Tudi Češkoslovaška je izdala varnostne ukrepe

PRAGA, 27. okt. br. Kljub temu, da je češkoslovaška vlada znova pokazala najskrajnejšo popustljivost in pomirljivost ter pristala celo na enostransko arbitražo, kakor jo je predlagala Madžarska, prihajajo iz Budimpešte zelo vznemirljive vesti. Z vso resnostjo se zahtuje, da se Madžarska v sporazumu s Poljsko vedno bolj očitno pripravlja na oboroženo intervencijo. Nocoj je izšel ukaz o mobilizaciji nadaljnjih pet letnikov rezervistov.

Spričo tega tudi Češkoslovaška ne more ostati ravnodušna in je izdala ukrepe, da zavaruje svoje meje. Delno mobilizacijo rezervistov je bil znova vpoklican pod orožje. Vzdolž madžarske meje so ojačene vse vojaške posadke in izdani tudi vsi drugi ukrepi, da bi se mogla CSR v danem primeru postaviti v bran proti vsakršnemu napadu.

BUDIMPEŠTA, 27. okt. e. Snoči je bilo službeno objavljeno, da je bila ob 18. izročena madžarskemu poslaniku v Pragi češkoslovaška nota z odgovorom na zadnjo madžarsko noto. Podrobnosti tega odgovora niso bile objavljene, toda iz službenih krogov zatjujejo, da je češkoslovaški odgovor na madžarske predloge popolnoma negativen. V madžarskih političnih krogih je ta vest izvala veliko zaskrbljenost. Poudarja se, da so notranje prilike v Madžarski težke in da bi samo hitrejši uspeh lahko popravil sedanji položaj.

V političnih krogih so prepričani, da je vlada Imredyja pod pritiskom političnih razmer primorana, da se odloči za ukrepe, ki se jim je do zdaj izogibala. V zvezi s tem se razpravljajo, tudi o možnosti, da nastopi Madžarska proti Češkoslovaški z oboroženo intervencijo. Kakor zatjujejo tu, zastopa Poljska isto stališče in smatra, da se more vprašanje skupne meje rešiti edino na ta način. Pripominja se, da bo Poljska neizogibno podpirala to akcijo in da so v tem pogledu izvršene že vse priprave. List »Uj Magyaršág« piše, da se bo Madžarska z vsemi razpoložljivimi sredstvi borila za vse tisto, kar je zahtevala od Češkoslovaške. List »Függetlenség«, ki ima ozke zveze z vlado, pa pravi, da mora Praga predložiti konkretne sklepe, ker mora v nasprotnem primeru računati s posledicami, ki jih bo izzvalo uravničeno ogorčenje zaradi postopanja CSR. »Pesti Hirlap« na opozarja Prago, da madžarski predlog predstavlja zadnjo besedo madžarske vlade. Ni dvoma, pravijo v tukajšnjih krogih, da je v Madžarski nanetost dosegla višek in je treba pričakovati, da bo naslednjih 48 ur usodnega pomena za nadaljnji razvoj.

PRAGA, 27. okt. e. Češkoslovaški zunanji minister Chvalkovsky je izročil snoči ob 18. madžarskemu poslaniku v Pragi grofu Wetzsteinu češkoslovaški odgovor na madžarsko noto od 24. t. m. glede madžarskih teritorialnih zahtev. Češkoslovaški odgovor je bil večerjir nadgiran na seji češkoslovaške vlade v prisotnosti članov slovaške in podkarpatske vlade. V svojem odgovoru je čsl. vlada zavzela stališče, ki je bilo sprejeto tudi na konferenci v Monakovu, da se morajo državne meje urediti v največjem soglasju z etnografskimi mejami posameznih narodov. Isto željo imata tudi slovaška in podkarpatska vlada. Kakor Čehi, tako tudi Slovaki in podkarpatski Rusi žele, da se čimprej definitivno odstrani nesporazumi med njimi in sosedji.

BUDIMPEŠTA, 27. okt. e. V zvezi s češkoslovaškim odgovorom piše diplomatski urednik madžarskega tiskovnega urada: Nota je nov dokaz mentalitete Prage, ki neče priznati potrebe zadovoljive rešitve vprašanja. Čehi odklanjajo idejo plebiscita, čeprav je ideja v stvari bistvo monakovskega sporazuma. Zadnja madžarska nota torej ni naletala na razumevanje, ki ga je zahtevalo svetovno javno mnenje in želja za ohranitev miru. Edina pravična točka češkoslovaške note je tista, v kateri se poudarja potreba hitre ureditve, toda nedvomno ne doprinese k hitri rešitvi, ko odklanja plebiscit, in predlaga k sodelovanju v tem vprašanju še sosedno državo, ki se ne more smatrati za velesilo.

Korektura meje s Poljsko

Varšava, 27. oktobra. e. Doznava se, da so pogajanja, ki jih je vodil poljski poslanik v Pragi Pape s češkoslovaško vlado, končala v popolnem sporazumu. Pogajanja so se vodila z namenom končne ureditve

nove češkoslovaško-poljske meje. Po novem sporazumu bo nekaj vasi južno od Bohumina v okolici Frydeka prepuščeno Poljski, ki pa bo na drugi strani vrnila CSR nekaj popolnoma čeških krajev v tješkimskem okrožju.

Nemška intervencija v Rimu

Rim, 27. okt. e. Nemški zunanji minister Ribentrop se je snoči odpravil v Rim, kamor dospel ob 22.50. V razgovorih z Mussolinijem in ministrom zunanjih del grofom Ciano bo razpravljal o vseh aktualnih vprašanjih evropske politike, zlasti o vprašanju, ki imajo neposreden vpliv na rešitev češkoslovaško-madžarskega spora. V toku je posredovalna akcija, za katero v Berlinu trdijo, da bo neizogibno imela dobre posledice. Kar se tiče plebiscita, ki ga Madžarska zahteva za sporno ozemlje, povdarjajo tu, da v Berlinu smatrajo, da madžarske zahteve niso v nasprotju s stališčem Nemčije, ki glede tega zastopa etnografsko načelo. V Ber-

linu, kakor zatjujejo v tukajšnjih krogih, povdarjajo, da je tudi Mussolini še pred monakovskim sestankom pristal na to, da se za rešitev češkoslovaškega vprašanja vzame za podlago etnografsko načelo. Ribentrop ostane v Rimu štiri dni in bo tako prisostvoval svečanostim, ki bodo 28. in 29. oktobra ob priliki proslave 16letnice fašističnega režima.

Razpust občinskega sveta v Bračislavi

Bratislava, 27. okt. e. Predsednik občine dr. Krno je bil danes obveščen, da je deželna vlada razpustila občinski svet mesta Bratislave.

Hitler pride za dalje časa na Dunaj

Dunaj, 27. okt. e. Kakor se doznava, v dobro poučenih krogih pripravljajo vse potrebno za daljše bivanje kancelarja Hitlerja na Dunaju. Mislijo, da bo Hitler ostal na Dunaju ves čas novih pogajanj med

Madžarsko in Češkoslovaško in da bodo v zvezi z njegovim bivanjem tudi razpravljali o židovskem in katoliškem vprašanju v Avstriji. Izključujejo pa vsako možnost, da bi se Hitler sestal s kardinalom Innitzerjem.

Razgovori Turčanskega na Dunaju

Praga, 27. okt. AA. Havas. Slovaški pravosodni minister Turčanski je večerjir popoldne obiskal Dunaj, kjer se je sestal z vodilnimi političnimi osebnostmi. Zvečer se je vrnil v Bratislavo.

Henlein povišan za rez. majorja

Berlin, 27. oktobra. e. Konrad Henlein je bil večerjir v priznanje zaslug za osvobodjenje sudetskih pokrajin imenovan za rezervnega majorja nemške vojske. Vrhovni komandant nemške vojske »general« von Brauchitsch mu je poslal lastnoročno pismo, v katerem mu sporoča, da je od 1. novembra dalje major v rezervi 52. pešpolka.

Francija na novih poteh Kongres radikalne stranke kaže bodoče smer nove francoske politike — Drevi to govoril Daladier

PARIZ, 27. okt. br. Danes bo v Marceu v sestavi navzočnosti ministrskega predsednika Daladiera uradno odprt kongres radikalne socialistične stranke. Za kongres vlada v političnih krogih veliko zanimanje, ker pričakujejo, da bo odločilne važnosti za bodočo francosko notranjo in zunanjo politiko. Veliko pozornost je zbudil že večerjirni govor trgovskega ministra, ki se je zavzemal za usmerjeno gospodarstvo, kar tolmachi tako, da namerava vlada v svoji gospodarski politiki izvesti neke vrste avtarkijo.

Ogromno pozornost v vsej politični javnosti pa je zbudilo poročilo senatorja Aime Berthoda o zunanji politiki, ki ga objavlja že današnji listi. Uvodoma opravičuje stališče Francije v češkoslovaški krizi in izraža zahvalo ministrskemu predsedniku Daladieru in zunanjemu ministru Bonnetu za njuno prizadevanje za ohranitev miru. Nadalje zavzema očitke proti monakovskemu sporazumu in naglašja, da je veliko vprašanje, ali bi bile vojaške udrbe v severni Češki pod prejšnjim režimom resnično v korist Francije. Francija ima danes na svetu druge naloge in misije, ka-

ker pa da bi se zaradi par Čehov spuščala v vojno. Nadalje obravnava poročilo vprašanje, ali ima francoski varnostni sistem v srednji, vzhodni in južnovzhodni Evropi za Francijo sedaj sploh še kak smisel. V urah nevarnosti se ta sistem ni izkazal. Francija ne more zanesljivo računati na podporo Poljske, Rumunije in Jugoslavije. Vse versajski sistem je izgubil svojo vrednost po obnovi Nemčije, po anšlusu Avstrije in po zgraditvi nemških utrdb na francoski meji. V bodoče se mora Francija pri sklepanju vsake nove zveze vprašati, ali res odgovarja njenim interesom. V tem pogledu mora Francija slediti zgledu Anglije. Ne sme se več potegovati za dvomljivo čast, da bi bila žandar in bankir sveta. Monakovski sporazum tvori šele začetek. V Evropi tako dolgo ne bo nobenega resničnega miru, dokler ne pride do sporazuma med Francijo in Nemčijo. Francija mora najprej v velikim narodi urediti svoje zadeve, nato pa bo lahko tudi z manjšimi zgradila svoje odnose na novi podlagi.

Z napetostjo pričakujejo nocojšnji govor Daladiera.

Nemška ponudba Litvi

Varšava, 27. okt. br. Kakor poročajo današnji varšavski listi, je nemški poslanik v Kovnu sporočil litovski vladi nove predloge Nemčije za ureditev medsebojnih odnosov. Nemčija predlaga sklenitev nenapadalnega pakta za dobo 15 let in jamstvo za litovsko ozemlje pod pogojem, da litovska odpove svoj nenapadalni pakt z Rusijo, pristane na avtonomijo Klaipede in usmeri ves svoj izvoz žita v Nemčijo.

Peklenski stroj v Louvru

Pariz, 27. okt. e. V drugi dvorani za renesančne slikarje v Louvru je večerjir neki angleški turist našel bombo z vžigalnikom. Angleški turist je bil svojačasno pionirski oficir. Slišal je sumljivo tiktakanje ure in je stvar javil policiji. Policija je dvorano takoj izpraznila in njeni organi so demontirali peklenski stroj. V zvezi s tem je bilo aretiranih več oseb.

Anglija kupuje rumunsko žito

London, 27. okt. e. »Financial News« doznava, da se angleška vlada pogaja z rumunsko vlado glede nakupa 200.000 ton pšenice. Ta nakup je neodvisen od sporazuma, ki je bil zaključen v avgustu glede nakupa 400.000 ton pšenice. Pšenica je določena kot rezerva za prebivalstvo Anglije za primer vojne.

Zima v Rumuniji

Bukarešta, 27. okt. AA. Po vsej Rumuniji, zlasti pa na planinah, zadnje dni sneži.

Nemško odlikovanje Francoisa Ponceta

Berlin, 27. okt. br. Zunanji minister Ribentrop je večerjir ptičredil za jutrak na čast odhajajočemu francoskemu poslaniku Francoisu Poncetu. Povabljen sta bila tudi italijanski in ameriški poslanik. Pri tej priliki je Ribentrop izročil Francoisu Poncetu veliki križ reda nemškega orla, s katerim ga je odlikoval kancelar Hitler.

Nov francoski poslanik v Berlinu

Berlin, 27. okt. w. Nemška vlada je pristala na to, da se dosedanji francoski poslanik v Moskvi Coulondre imenuje za francoskega poslanika v Berlinu.

Potovanje grškega kralja

London, 27. okt. e. Grški kralj Jurij je snoči odpotoval v London. Kralj Jurij potuje »incognito« in pravijo, da je njegovo potovanje popolnoma zasebno. Z druge strani pa zatjujejo, da je potovanje v zvezi s politično situacijo na Balkanu. V londonskih finančnih krogih zatjujejo, da bodo v pratem pogajanja za zaključitev grško-angleške trgovinske pogodbe, kakor je bila tud nedavno sklenjena med Turčijo in Analiijo, in da bo Analiija posodila Grški 10.000.000 funtov sterlingov.

Zasedanje Sobjanja

Sofija, 27. okt. V doletajni nočni seji narodnega sobjanja je bil z odobravanjem sprejet predlog glede vojnih kreditov v znesku 4 milijard in 250 milijonov lejev. Na večerjirni seji, ki se je pričela ob 15. se je razpravljalo tudi o kreditu v višini ene milijarde lejev za potrebe bolgarskih železnic. Minister za železnice je poudarjal, da so se leta in leta železnice zanemarjale in da se ni nič storilo za obnovo, čeprav se je promet podvojil, deloma celo potrojil. Opozicijski poslanci so v debati izjavili, da bodo glasovali v načelu za naknadne kredite, zahtevajo pa, da se sprotim način dobav. V rednem zasedanju, ki se prične v petek, pride na dnevni red med drugim tudi solunski sporazum med državami balkanskega sporazuma in Bolgarijo.

Nastopna avdiencia jugoslovenskega poslanika v Varšavi

Varšava, 27. okt. e. Večerjir je predsednik poljske republike sprejel v svečani avdienci našega novega poslanika v Varšavi dr. Aleksandra Vukčevića, ki mu je ob tej priliki izročil svoja akreditivna pisma. Poslanik Vukčević je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo, da se nahaja v Poljski kot predstavnik kraljevine Jugoslavije. Poudarjal je, da bo njegovo delovanje imelo za cilj poglobitev prijateljskih odnosov med obema državama. Pozneje je položil venec na grob neznane poljskega vojaka.

Volilno gibanje

Socialisti o pomenu volitev

»Delavska Politika« piše o pomenu volitv znanja socialističnih kandidatov z listo združene opozicije med drugim: Jugoslavija je manjša država, ki v velikem svetovnem vrvenju ne prihaja politkovno. Vendar je tudi v naši državi potrebno, da narod odločevalno sodeluje v notranjih in zunanjih stvareh. Zato imamo narodno skupščino, občine, banovine. Narod sam mora sodelovati tako glede politike kakor glede socialno-političnih in gospodarskih vprašanj. Jugoslovenski državljani imajo to pravico, zato je zahtevajo in jo hočejo izvajati pri teh volitvah. Kako je jugoslovenska javnost prežeta s to miselnostjo, dokazuje koncentracija vseh demokratičnih sil. Ni to gol slučaj. To je potreba, kakor je bila nujno potrebna splošna volilna pravica pri nas pred

33 leti. Vsi volilci te miselnosti zahtevajo svobodo in demokracijo, da se ohrani kulturno mislijo, ki naj obenem vpliva tudi urede predvsem notranje razmere s svobodnim sporazumom. Te sile imajo kulturno mislijo, ki na jobenem vpliva tudi na zunanji svet, ga zbudi in opogumi, da bo enako z nami ščitil današnjo civilizacijo pred grožnjo katastrofo, ki jo napovedujejo gospodarstveniki in filozofi, če se svet ne spametuje. Boj za te velike stvari je vreden največje odločnosti in požrtvovalnosti.

Socialistične kandidature

Po sporazumu o sodelovanju socialistične skupine dr. Topalovića z združeno opozicijo bodo socialisti postavili svoje kan-

Dr. Ante Trumbić

ugledni hrvatski politik in član vodstva HSS. Kakor poročajo zagrebški listi, je dr. Ante Trumbić pismeno pristal, da kandidira na listi dr. Mačka kot prvi kandidat v mestu Zagrebu. Večerjir je dr. Trumbić obiskal zagrebški nadškof dr. Stepić. To je bil že drugi obisk nadškofa dr. Stepića pri dr. Trumbiću. Dan prej ga je namreč obhajal, ker je resno obolel. Dr. Trumbić je zadela nedavno kap in mu ohromila levo stran telesa.

didature v vseh industrijskih središčih v državi kakor tudi v vseh onih okrajih, kjer upajo, da bi mogli dobiti večjo število glasov.

Koliko bo volilcev 11. decembra

Pri volitvah leta 1935 je bilo vpisanih 3.914.945 volilcev, volitev pa se jih je udeležilo 2.881.948 ali 73,6%. Glede na neprestano naraščanje števila volilcev, ki se kaže že od volitev v ustavotvorno skupščino, se more pričakovati, da bo pri bližnjih volitvah v volilnih imenikih okoli 4.200.000 volilcev. Največ volilcev bo imela savska banovina, v kateri je bilo pri petomajskih volitvah 779.265 volilcev. V dunavski jih je bilo 702.178, v vardarski 431.164, v drinski 410.882, v moravski 406.658, v dravski 315.317, v vrbaski 272.982, v primorski 269.372, v zetski 247.877, v Beogradu, Zemunu in Pančevu pa 75.250.

105.000 volilcev v Beogradu

Ob zaključku reklamacijskega postopka so ugotovili, da se je vpisalo nad 10.000 novih volilcev, tako da jih je zdaj v Beogradu 75.000, a Beograd, Zemun in Pančevo skupaj jih imajo 105.000.

V Sarajevu 23.000 volilcev

Pri zadnjih volitvah v Narodno skupščino je imelo Sarajevo 20.800 volilcev; pri prihodnjih pa jih bo imelo okoli 23.000, ker so razne politične organizacije reklamirale volilno pravico za približno 2.500 volilcev.

Nekaj ni v redu

Današnji »Slovenec« se je zopet razkokočal o »generalih brez vojske«. Njegovi čitatelji tega ne morejo več razumeti. Teden dni jih je že neprestano svaril, rotil in hujskal proti tej preklicani JNS in ji posvečal cele strani svojega posvečenega prostora, sedaj pa kar naenkrat zopet trdi, da JNS nikjer nič ni in da je vse skupaj le prazen strah. Čemu potem toliko naporov, da bi pregnali te zapuščene generale s političnega bojišča?

SDS v Zagrebu

Predsedništvo SDS je sklenilo v sporazumu z dr. Mačkom, da postavi v Zagrebu sporedne kandidature na njegovi listi. Trdijo, da bo vodstvo bivše SDS kandidiralo v Zagrebu na prvem mestu kakega uglednega zagrebškega Srba.

Borbaši v Mariboru

Slovenski pristaši ministra dr. Hodžere bodo kandidirali v srezi Maribor levi breg odvetnika dr. Frana Irgoliča iz Maribora, v srezi Maribor desni breg pa gostilničarja Ivana Kobaleta.

Sestanek kukovčev v Mariboru

Kakor poroča »Politika« je bilo v Mariboru pod predsedstvom dr. Vekoslava Kukovca zborovanje Kmetstvo-delavskega gibanja, ki so se ga udeležili dr. Sluga iz Ptuj, Miško Kranjc iz Prekmurja, Ljubljanski, Doberšek in Bart iz sreza Prevalje, Puncer iz Slovenjgradca, inž. Stebi iz Ljubljane, dr. Aleš Stanovnik iz Jesenic ter zdravnik dr. Breclj iz Ljubljane.

Borzna poročila

Opis, 27. oktobra. Beograd 10, Pariz 11,77, London 21.045, New York 440.25, Bruselj 74.525, Milan 23.17, Amsterdam 239.635, Berlin 198.80, Praha 15.125, Varšava 82.75, Bukarešta 3.29.

Seja mestnega sveta

Na dnevnem redu so bile tekoče zadeve občinske uprave

Maribor, 27. oktobra
Snoči je bil v mestni posvetilnici VI. seja mestnega sveta. Zupan dr. Juvan poroča o imenovanju novih mestnih svetnikov gg. Senice, Kovačiča in Loosa, ki jih je popoldne zapregel.

POSOLIL 2.000.000 DIN, NOVA CARINARNICA, VPRAŠANJE TRŽNICE

Zupan poroča nadalje o dovoljenem posojilu dveh milijonov din za modernizacijo mestne plinarne. Z gradnjo carinarnice ni bilo mogoče preje začeti, ker se je zadeva zaradi raznih formalnosti zavlekla. To je v zvezi zlasti z zavrnitvijo pogodbe po pravobranstvu v Beogradu. V javnosti se mnogo razpravlja o novi mestni tržnici. Mestna obč. pa se ne spušča v polemike. Načrti za novo tržnico bodo še ta teden gotovi in je upanje, da se bodo dela pričela spomladi 1939. Novi proračun mesčanskih in osnovnih šol izkazuje 1.443.853,30 din in je za 170.963,70 din manjši od lanskega.

Sledila so poročila referentov posameznih odsekov. Omeniti je zlasti novi pravilnik mestne ljudske kuhinje.

KAZINSKA DVORANA
STUDIJSKI KNJIZNICI

V smislu sklepa mestnega sveta se doleti s 1. novembrom t. l. velika kazniška dvorana Studijski knjižnici. S tem se izvedejo zadnji lanskeletni sklepi. Studijska knjižnica dobi tudi sosedno gledališko pevsko dvorano. Priključeni prostori se bodo preuredili in se zadeni stroški vnesejo v novi proračun.

VPRAŠANJE CERKVE SV. BARBARE
NA KALVARIJI

so tudi obravnavali mestni svet na svoji snočnji seji. Kapelo sv. Barbare je kupila namreč leta 1902 mestna občina od Opleševalnega društva za 520 kron. Sedaj se lastnina prepiše na stolno župnijo, ki postane obremen lastnina 100 kv. m zemlje, na

kateri stoji cerkev. V primeru, da bi se cerkev podrla, preide zemljišče zopet v last mestne občine.

Obenem so mestni svetniki sklenili, da se votive slike grajske kapelice prepustijo v last Muzejskemu društvu v Mariboru.

RAZNE ZADEVE

Zvezi gospodinj se odpisalo tržnina 300 din od prodanega grozdja ob priliki grozdnega tedna. Nabavljali zadržujejo državnih uslužbencev se dovolil dovladiti tir preko Trdinove ulice. Stroške nosi zadržava sama. Spediljeve alije kupi mestna občina od ge. Josipine Skaza 280 kv. m zemljišča po 25 din. 700 kv. m rudi brezplačno.

NOVE KONCESIJE

Antonija Fajdiga dobi dovolilo za obrt gostilne na Meljski cesti 22, Nika Skelin za obrt gostilne v Taborski 20, Ivan Vrabl za obrt gostilne na Meljski 58, Marija Weingerl za obrt restavracije v Gosposki 30. Zavrne se prošnja Adolfa Peska za obrt bufeta na Radvanjski cesti 5.

MODERNIZACIJA PLINARNE

Mestni svet odobri proračun za modernizacijo mestne plinarne. Dobava strojev in montaža pride na 65.280 nemških mark in 329.000 dinarjev. Zadevne naprave se nabavijo pri tvrdki Didie v Berlinu.

NOV AVTOBUS

V smislu snodbenega sklepa mestnega sveta nabavi mestna občina nov avtobus. Bo to peti avtobus znamke MAN, ki se dobavi še letos. Stroški se krijejo iz rednih dohodkov MP.

Javni seji je sledila tajna, v kateri so mestni svetniki razpravljali o raznih osebnih zadevah.

dognali, da ima tajne politične na glavi in da ima razjeto tudi desno oko.

Mladina po sveta. Albin Vamp, Tietni včasem I. razreda ruske osnovne šole, stanoval v Lovstovski ulici 9, je na pred očmi pobegnil iz doma. Kar se ni vrnil, se ni vrnil, da se ni vrnil ni kaj hudega pripetilo ter je sinov pobeg prijavi policiji.

Se večno koleš, Čovjarskemu pomočniku Josipu Svajcarju iz Jurjevega vrha pri Sv. Juriju ob Pesnici je izšlo izpred neke trgovine na Aleksandrovi cesti kolo znamke »Standard«, z evid. št. 133129.

Tudi žage cirkularne, Mizar Ivan Kroke, zaposlen v Unioni, je spomel mariborski policiji, da je odnesel neki mošči, ki mu pravi »Nestle«, iz delavnice žago cirkularno. Mariborska policija »Nestle« sedaj išče.

Predlinski tečaj priredi z odobritvijo banke uprave podružnica »Narodno strokovne zveze« iz Maribora. Vpisovanje v tajništvo Narodno strokovne zveze. Sodna ulica 9/III do 1. novembra dopoldne in popoldne do 19. ure. Poučevale bodo kvalificirane strokovne učne moči. V tečaj se sprejemajo samo predlincarji in predlincarke. Informacije daje tajništvo Narodno strokovne zveze v Mariboru.

Šahovske novice. V VI. kolu šahovskega prvenstva UJNJE je Lukeš sen. premagal Vodusek, Kuster Lukeša jun. Reinsberger Skalo Misura Karla, Marvin šketa, Ante Geigerja, dočim je bila partija Rutar: Peče prekinjena Stanje po VI. kolu je: Kuster 5 in pol, Skala, Peče 4, Ante, Lukeš sen. Marvin, Reinsberger, Misura 3 in pol, Rutar, šketa 2 in pol, Lukeš jun. 2, Geiger, Vodusek 1, Karlo brez točke. Naslednje kolo bo v četrtek 27. oktobra.

Zapele so lopate. Delavci so pričeli podirati carinska skladišča za kolodvor. Pričeli so kopati temelje za novo carinarnico.

Nova ureditev trga

Maribor, 27. oktobra
Na seji tržnega odseka in zastopnikov gradbenega odbora in urada ter zastopnika policijskega predstojništva ob navzočnosti g. župana 25. oktobra popoldne je bilo po ogledu na mestu in predlogih tržnega nadzorstva soglasno sklenjeno sledeče:

1. Ker je iz policijsko-prometnih razlogov in zaradi temeljite preureditve Glavnega trga nemogoče prenesti živiliški trg (mesarje, sočije, zelenjavo itd.) zopet nazaj na Glavni trg, se začasno premostijo branjeval, ki prodajajo južno sadije in slična živila, s Trga Svobode na Glavni trg na prostor pred Marijinim spomenikom. Branjevalci si morajo nabaviti lično izdelane »vozičke« oziroma stojnice po predpisih tržnega urada. Kolikor bo prostor pri Marijinu sohi dopuštal, se tja namestijo tudi prodajalci cvetlic, str. itn. Načrt za razvrstitev posameznih stojnic izdelala tržni urad skupno z gradbenim uradom mestne občine. Ta načrt se mora čimprej predložiti tržnemu odseku.

2. Prostor na zapadni strani Marijine sohe se na zahtevo mestne policije uporabi za parkiranje privatnih vozil.

3. Ker Strossmayerjev drevored ni primeren za stalno namestitev mesarskih stojnic (manjka tam dovoljna električna razsvetljava, v zimskem času so kovanje drevesa radi snega velika zapreka, kanalizacija ni dovoljna, prostor je preozek), se sklone, da se mesarji premostijo iz Strossmayerjeve ulice v sosednjo Orožovo ulico in po potrebi še na Slomškov trg ob palači Mestne hranilnice. Prodajalci z zelenjavo se premostijo z Vodnikovega trga deloma v Strossmayerjevo ulico (drevored), Orožovo in Smetanovo ulico. Vozovi s sadijem ostanejo istotako v teh ulicah. Prodaja zelja, krompirja, drv in sličnih predmetov na vozovih pa ostane še naprej na Vodnikovem trgu. Speharske stojnice bodo še naprej nameščene na Voljaškim trgu. Orožova ulica se za čas prodajanja zapre za splošni promet. Podrobni načrt o razvrstitvi mesarskih in drugih stojnic izdelata sporazumno tržni in gradbeni urad.

4. Novi Glavni trg ostane ves rezerviran za parkiranje avtobusov MP in druge avtobusne linije.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 27.: ob 20. Pokojnik. Red C. Petek, 28.: Zaprt.

Sobota, 29.: ob 20. Boccaccio. Premiera.

Standerjeva kmečka drama »Prevara«, ki jo mariborsko gledališče že pripravlja za krstno predstavo, obeta še večjo privlačnost, kakor jo nudijo že znane slične ljudske igre. Vsebinska te zelo dramatsko in učinkovito pisane drame je črna iz neusahljivega vira življenja na kmetih in iz že od nastanka naših kmetij nesrečnih in neizvedljivih socialnih razmer. Standerjeva kmečka drama je sodobno delo, za katero se bo gotovo zanimalo vse naše občinstvo.

Mariborska beležnica

DEŽURNI LEKARNI: Maverjeva v Gosposki in Vavpotova na Aleksandrovi cesti

Iz Celja

Ob 20. letnici osvoboditve našega morja bo priredil krajevni odbor Jadranske straže v Celju v soboto 29. t. m. »Jadranski dan«. Ob 20.30 bo v kinu Metropoli uvodno predavanje, nakar bodo predvajali kulturne filme »Ob jadranski obali«, »V globinah morja« in »Gospodari vinarjev«. V nedeljo 30. t. m. ob 10. dopoldne bo istotako matineja.

Tri nesreče. Te dni je padel 7 letni rudarjev sin Karel Bova iz Podvina pri Laškem pri igranju v šolskem odmoru tako nesrečno, da si je nalomil desno roko v ramenu. V torkel okrog 7. jutraj se je ponesrečil v Laškem 37 letni kovač Jože Cerkvenik. Pri delu v delavnici je zgrabila transmisija in mu zlomila levo nogo pod koleno. V Voljniku je peljal 60 letni dinar Josip Senič repa z njive. Med vožnjo je padel pod voz. Koleša so šla čez Seniča ter ga močno poškodovale po prsti in levi nogi. Ponesrečenca so oddali v celjsko bolnico.

Podiranje stare »Krošne« na Krokovi cesti, kjer bo gradil Pokojniški zavod trinadstropno poslopje, bo v nekaj dneh končano. Stano poslopje podira občina v lastni režiji. Podrli bodo pozneje tudi sosedno mitničarsko hišo.

Izkušnje za bodočnost

Sadjarji bi treba posvetiti večjo pozornost, kajti to zahtevajo interesi našega narodnega gospodarstva

Celje, 26. oktobra
Celjska kotlina se odlikuje daleč naokoli kot sadna pokrajina, kjer se med drugim prideluje tudi precej dobrega vina. Sadjarji je na lepi stopnji in se bo sprico prizadevanja odločiteljnih faktotjev nedvomno dvignila na odgovarjajočo višino, ki ji po zemlji in podnebnju tudi pripada. Kanadke in voščene so znane daleč naokoli, enako tudi bobovec in trdike, katerih je menda v naši kotlini še največ. Slednje se odlikujejo blasti po tem, da so trpežne do velikih mrazov in se daje. Mnogo vagonov so jih že izvozili v Nemčijo naši trgovci.

Letos je bila prav dobra letina jabolk, samo da so izredno podvržena gnitju, pri čemer morajo trpeti škodljivi sadjarji in tuji prekupci. Pripovedoval je neki trgovec, da mu je segnilo od treh vagonov kar 2000 kg jabolk, kar je zelo velik odstotek. Kako preprečiti tako škodo? Veliko je bilo sadjarjev, ki so sprico pomanjkanja in bede zgodaj obrali sadje ter ga prodali. Razumljivo je, da tako sadje kaj rado gnije. Zato bi bilo primerno, da bi naše oblasti prepovedale prerano obiranje, podobno, kakor je bila prepovedana prezgodnja vinska trgatve. Našim oblastem je treba priporočati, da izdajo tozadevno naredbo. Le tako bo zajamčen sloves našega sadja; z vsestranskim izpopolnjevanjem v raznih sadjarskih težavah bomo lahko konkurirali tujemu blagu.

Povpraševanje po letošnjih jabolkih je tofje precejšnje in prinaša kmetu nekaj dobička. Zato bi moral kmet posvečati sadjarji več pozornosti. Skoraj v vsakem kraju je sadjarska in vinarska podružnica, ki ima nalogo poučevati našega kmetovalca ter ga seznanjati s prepotrebni deli v sadovnjaku in drevesnici, za kar pa nekateri naši sadjarji ne kažejo preveč zanimanja.

Sadjarska podružnica je vendar matica in torišče pravilnega ravnanja in dela v sadovnjaku kakor v drevesnici. Tu naj si vsak sadjar izpopolni neobhodno potrebno znanje. Seznaniti bi se moral predvsem s pravilnim izborom sadnega dreva, preizkušene za našo zemljo in naše podnebje. Nujno je treba vedeti, kako zatiramo škodljivce sadnega dreva. O tem se je že veliko pisalo in govorilo, pa tudi praktično kazalo po solskih vrtovih. Nekateri sadjarji ne polagajo na to skoraj nobene važnosti ali pa pustijo v nemar, češ bo že bog dal, da bo prav za vse. Pri tej svoji zanikarnosti pa delajo neizmerno

škodo svojemu, kakor sosedovemu sadovnjaku, katerega gospodar je uničil vse škodljivce. Vse premalo važnosti se polaga na gnojenje sadnih dreves, nekateri jih sploh ne gnoje ne s pravim, še manj pa z umetnim gnojilom.

Mnogo je naših sadjarjev, ki o pomolgi nimajo niti pojma. Ta prepotrebna veda jim je povsem tuja, pa vendar je pravilno obiranje, sortiranje in pakovanje sadja neizogibno potrebno. Dogodilo se je, da je kmet pripeljal sadje na postajo, pa so bila jabolka vsa obtočena, delno se nagnila. Bržčas jih je kar otrsela z dreves, namestu da bi jih obral. Vrhu tega pa je imel vsa pomešana. Razume se, da jih je moral kmet peljati nazaj in ta nauk je bil precej drag. Prav je tako! Trgovce skuša uveljaviti naše blago v mednarodnem svetu kot prvovrstno, sposobno konkurence na tujih tržiščih. Naši kmetovalci se ne zavedajo, da hoče imeti kupec le prvovrstno in sortirano blago. Priporočljivo bi bilo, da bi sadjarske podružnice v bodoče priredile poučne tečaje, kako obrirati in vlagati sadje v zaboje, kmetovalci pa bi morali kazati za to potrebno zanimanje.

Nujno potrebno bi bilo izločiti razne špekulante ali metetarje za kupčijo jabolk in raznih poljskih pridelkov. Ti ljudje kar tekmujejo med seboj, kdo bo več zaslužil. Večinoma so sami nestrokovnjaki, ki kupčijo več škodijo nego koristijo. Po večini nimajo pojma o sadjarstvu, gre jim samo za mazen dobiček. Zato naj veča naložba: Proč s posredniki in nelegalnimi metetarji, ki odtegujejo kmetom zaslužek in ga spravljajo v svoj žep. Namesto njih postavimo sadjarske zadruge, ki bodo delale brez sebičnih namenov. Vsak kmetovalec naj bi se zavedal, da škoduje svojemu žepu in narodnemu gospodarstvu, če prodaja blago prekupčevalcem. Čas ni že bil, da bi pričeli ustanavljati sadjarske in druge prepotrebne zadruge.

V boju ob treh posvetitvi sadjarstvu več pozornosti in skrbnega dela v pravem času. Zakaj bi omalovaževali to prepotrebno koristno panogo, ko vemo, da je naš sadjarstvo mnogo pripomoglo k delnemu zboljšanju položaja kmečkega stanu. Sadjarske podružnice na plan! Z uma svitlim mečem, s vzajemnim podpiranjem ter izpopolnjevanjem je treba dvigniti našega kmeta, da bo živel kakor je primerno njegovemu številu in Jugoslaviji.

Dva vloma

Maribor, 27. oktobra
Včeraj popoldne je bilo vliomljeno v gostilno Franciske Filipčeve v Tattenbachovi ulici. V stanovanje sta vdrli dva moška, ki sta s ponarejenimi ključi odprla omaro in odnesla ročno blagajno z 9000 din, hranilne knjižice, briljante in več manjših dragocenosti, da ima Filipčeva 15.600 din skode.

V Stritarjevi ulici 29 je snoči ob 12 nekdo vliomil v stanovanje tvorniškega delavca Antona Kavčeka in mu odnesel iz omare obleko in druge stvari v skupni vrednosti 6620 din. Prav tako je bilo vliomljeno v stanovanje vinčarke Katarine Dvorakove v Zgornji Sveti Kungoti. Odnesli so ji obleko in čevlje v vrednosti 900 din.

Požar v Leskovcu

Krško, 26. oktobra
V torkel ponoči je natsal nenadoma požar v Leskovcu, ki je spravil precej domačinov na noge. Vsa vas je bila močno ožarjena po ognjenih žubljih, ki so se dvigali nad hišo, v kateri je stanoval tesar g. Ivan Znidaršič s svojo družino. Na pomoč so prihiteli gasilci. Iz goreče hiše so odnesli skoraj vse pohštvo in ostale premišnine ter hkratu tudi lokalizirali požar, ki se je bil med tem že razširil proti šupi in drugim gospodarskim poslopjem. Hiša in šupa sta pogoreli skoraj do tal. Škoda je precejšnja, je pa kriv za zavarovalnino. Njen lastnik g. Vinko Pogacnik je že mnogo let v Ameriki in je dal svojo hišo tesarju g. Znidaršiču v najem.

Obesil se je

Trebnje, 27. oktobra
V Primstalu pri Trebnjem se je obesil posestnikov sin Anton Krašovec. Pred samomorom se je od domačih poslovil, vsakega posebej je segel v roko, češ da se gre obesiti. Domači so mislili, da se šali in nikomur ni prišlo na misel, da bi ga zadržal ali stopil za njim, ko je odšel iz hiše. Ko ga pa le ni bilo nazaj, so se jeli bati in šli so ga iskati. Iskali so ga pri sosedih in v bližnji okolici, doma pa ne, ker so bili prepričani, da je odšel z doma.

Slednjič so ga jeli iskati še doma in našli so ga na podstrešju. Visel je tam in bil je že mrtev. Pokojni je bil mlajši in dober fant. Ljudje se čudijo, kaj ga je pognalo v smrt. Bil je vnet član gasilske čete. Vse kaže, da se mu je zmešalo. Z župnikovim dovoljenjem mu je zvonilo in pokopan je bil cerkveno.

Iz Hrastnika

Odprta noč in dan so groba vrata. Iz Sevnice je prišel pred kratkim 39-letni hlapec Anton Kranjc, ki je služil na Dolu pri posestniku Klemenju. Prišel je obiskat na Dol svoje znanke. Zvečer je šel spat na Klementov kozolec. Drugo jutro so našli Kranjca mrtvega na tleh. Domneva se, da je Kranjca zadela kap. Pokopan je bil na tukajšnjem pokopališču. Naj mu bo zemlja lahka. Preostalom naše iskreno sožalje!

Občni zbor Sokola. Te dni je bil v Sokolskem domu občni zbor Sokolskega društva. Pri uvodnih formalnostih je starosta Farnek počastil spomin kralja mučenika. Nato pa je pozval sokolske zborovalce, da so se spomnili našega prvega Sokola Nj. Vel. kralja Petra II. Sledila so poročila društvenih funkcionarjev. Na predlog br. Vovka je prejel ves odbor razrešnico. Nato pa je bila izvoljena sledeča nova uprava: starosta br. Farnek, podstarosta br. Ferdo Roš, tajnik br. Zorčič, matrikar Plazar blagajnik šikovec, II. blagajnik br. Jože Benetek, prosvetar br. inž. Verbič, gospodar učitelj Vork, inž. Freyer,

načelnik Vlastič, načelnica Gusta Šaubergerja ter nadzorni odbor in razsodišče. Pri slučajnostih so sprejeli več dobrih predlogov za novo poslovno leto, nakar je starosta br. Farnek zaključil lepo uspeši občni zbor Sokola v Hrastniku.

Zanimivo predavanje v plinskih napadih. Oni dan je bilo pri nas v Sokolskem domu predavanje o plinskih napadih. Predaval je ljubljanski kapetan g. Toš iz Celja. Obširno je prikazal vse grozote bodoče plinske vojne, ki bi zajela pred vsem večja mesta. Vsi so z zanimanjem sledili, kako je ravnavati med plinskimi napadi. Predavatelj je zaključil svoje zanimivo predavanje z apotom, da je dolžnost vsakogar, da je vsaj poučen o plinskih napadih ter da vse stori za obrambo svoje države.

Iz Krškega

Občinska hranilnica ima novo upravo. Nedavno je gerentski svet občinske hranilnice končal svoje delo. Sestavila se je nova uprava, v kateri so člani iz Krškega in Leskovca, ki bo kmalu prevzela svoje posle. Gerentskemu svetu, ki se je izkazal na področju svojega strokovnega dela, zlasti pa g. gerentu, gre za njihov trud javno priznanje in pohvala.

Zanimivo učiteljsko predavanje odpade. Za soboto 29. t. m. sta priredili učiteljski društvi JUJ Krško in Brežice zanimivo predavanje filma »Českoslovaška sola v narodni državi«. Filmu naj bi sledilo predavanje »Idejne osnove sodobne českoslovaške vzgoje«. Film naj bi tolmačil in imel predavanje univ. prof. dr. Mihaeljo Rostohar, ki je naš rojak ter biva med poticanci na svojem posestvu na Goleku pri Krškem. Vsa njegova predavanja so bila odposredana v Slovenijo, zato odpotuje v Brno, kjer službuje kot univerzitetni profesor.

Jugoslovansko-českoslovaška liga. Pri nas bi se imela ustanoviti IČ-liga, za katero se je prijavilo več precejšnje število članov iz mesta, kakor tudi iz okolice. Odločitev ustanovitve IČ-lige pa je zgolj časna.

Premestitev v železniški službi. Pred kratkim je bil premeščen železniški prometnik g. Černe Albert, ki je prišel iz Rajhenburga na Videm ob Savi. Na njegovo mesto pa je bil prestavljen prometnik g. Marjan Turk. Obema želimo vse najboljše na novih službenih mestih!

Občinski sejem. V ponedeljek se je vršil pri nas običajni občinski sejem, ki je bil razmeroma dobro obiskan. Izredno veliko je bilo kramarjev, ki so pripeljali svoje prodajno blago na tovarnih avtomobilih ter ga razstavili po stojnicah vzdolž ceste od šole pa do mosta. Dobro obiskan je bil zlasti živilski in svinjski sejem. Prignane je bilo zlasti veliko goveje živine. Cena je bila običajna. Lepi volci se bili od 4 do 5 in 5,50 din kg žive teže, krave in teleta pa večinoma kar po 2,50. Jesenski prašički stari do 7 tednov so stali 100 do 110 din. Na sejmu je bilo tudi zelo veliko kupecv in metetarjev. Razstavnega blaga je bilo zelo veliko. Kupčije so bile srednje dobre. Na svoj račun so prišli tudi gostilničarji, ki so stekali zlasti veliko vina ter prodali tudi precej pripravljene jedade.

Iz Poljčan

Za ureditev in zboljšanje travnikov. Banske uprava bo iz svojega rednega proračuna tudi letos prispevala kmetovalcem k ureditvi in zboljšanju travnikov. Podpore se bodo dale v smislu navodil o pospeševanju urejanja umetnih travnišč. V prvi vrsti bodo upoštevanje prošnje za napravo umetnih starih travnikov, potem pa onih, ki bodo tja za setev semen dobro pripravili. Prošnje na posebni prijavnici vložite najkasneje do 15. novembra, kolikor z lastnimi sredstvi.

Mariborske in okoliške novice

Muslimanom v Mariboru. Glavni imamat v Zagrebu potrebuje popis vseh pripadnikov muslimanske vere v dravski banovini. Po nalogu kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani od 10. 10. 1938 II. št. 8973-2 poziva mestno poglavarstvo vse v Mariboru stanujoče muslimane, da se do 1. 11. 1938 osebno ali pismeno prijavijo v popisovalnem oddelku mestnega poglavarstva v Mariboru na Slomškovem trgu 6-I, soba št. 3. Za prijavo so potrebni naslednji podatki: ime in ime, poklic in zaposlenost z oznako delodajalca, bivališče z navedbo od kdaj stanuje v tem bivališču, imena staršev, kraj in čas rojstva, spol, zakonsko (bračno) stanje.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek 28. t. m. bo predaval v spominskem ciklu o dvajsetletnem delu Jugoslovije na socialnem polju tajnik Delavske zbornice v Ljubljani g. Filip Utratnik. Priznani in zaslužni socialni delavec bo očrtal uspehe, ki jih je naša država dosegla na socialnem polju, predvsem v svrhu zaštite mladega človeka na zdravstvenem in gospodarskem polju.

Cerkev na Kalvariji in kapelico pri gradu hoče dobiti mariborska župnija v svojo last. Zadeva ni tako enostavna, kot bi si človek mislil. Ne gre namreč samo za cerkev, ampak tudi za prostor neposredno okoli cerkve, ki bi na ta način postal cerkvena last. Ako bi novemu lastniku prišlo na um, bi lahko prepovedal dostop k razgledu in slično, kar bi vsačakor ne bilo v interesu važnosti in tujeskega prometa. Praksa tudi kaže, da je v teku stoletij cerkev mnogo sveta, ki ji je bil podarjen in na katerem so bile razne cerkvene zgradbe, prodale in pri tem mnogo zaslužile. Kalvarija je izredno krasna razgledna točka in je svet, na katerem stoji cerkev, mnogo vreden. Kapelica poleg gradu pa bi kazalo prenesti, ker tja ne spada, bila je tudi sezidana mnogo pozneje kot pa grad. S prenosom kapelice bi grad mnogo pridobil, pa tudi Grajski trg in njegova okolica bi izgledala bolj prijazno, kot izgleda danes. (Iz »Del. pol.«)

Otvoritev novega muzeja v gradu bo definitivno 4. decembra. Je to le delna otvoritev severnega traktarja, ki bo namenjen Mariboru. Otvoritev celotno urejene muzeja bo šele leta 1940.

Pozor pred žeparsko sodrgo. Pletili Ani Vrešakovi iz Milnske ulice so na Težnem izmaknili iz ročne torbice 300 din. Orožniki polzvedujejo za drznim žeparjem.

Opozorilo policije kolešarjem. Predstojništvo mestne policije opozarja kolešarje, da je strogo prepovedano prehitvanje vozačev na obeh mostičih državne mostu. Isto velja tudi za vožnjo okoli prometnega okolišja na Glavnem trgu.